

Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 1: TP.HCM mùa... nước nổi

[Ngô Nguyên - Việt Dũng](#) - 07/07/2020 16:01

Hơn 5.400 tỷ đồng ngân sách đã được chi cho 44 dự án chống ngập tại TP.HCM trong 4 năm qua, nhưng “đến hẹn lại lên”, người dân Thành phố vẫn khổ khổ vì ngập lụt.

TIN LIÊN QUAN

- [Hà Nội sẽ nâng cấp phần mềm cảnh báo điểm ngập lụt, gợi ý chỉ đường cho người dân](#)

Đã đến lúc, TP.HCM phải xem xét lại và quyết liệt thực hiện các giải pháp chống ngập.

Trong không ít trường hợp, việc xây dựng công trình, nâng nền đường ở TP.HCM đã khiến nhiều tuyến phố trở thành điểm chứa nước mỗi khi trời mưa hay triều cường.

Ảnh: Lê Toàn

Bài 1: TP.HCM mùa... nước nổi

Mùa này, hình ảnh những con đường tại TP.HCM bỗng nhiên biến thành sông đã không còn xa lạ. Cứ mưa hoặc triều cường là đường sá lại ngập sâu, khiến cuộc sống, công việc kinh doanh của người dân bị đảo lộn.

Khi dân Sài thành sống chung với lũ

“Mùa nước nổi” hay “sống chung với lũ” là những cụm từ quen thuộc với người dân Đồng bằng sông Cửu Long, nhưng nay đã trở thành câu cửa miệng của người dân Sài thành mỗi khi mùa mưa về (mùa mưa ở miền Nam thường kéo dài từ tháng 5 đến tháng 11)

Nhìn cơn mưa xối xả và con đường cuộn cuộn nước, ông Phú (60 tuổi, ngụ tại kênh Lò Gốm, đường Mỹ Cốc, phường 15, quận 8) cho hay, người dân ở đây đã quen với cảnh

ngập lụt và coi đó là chuyện “cơm bữa”. Cũng vì vậy, dọc con đường men theo kênh Lò Gốm này, lúc nào cũng có những bao cát đã được đóng sẵn, xếp gọn gàng trước cửa của một số gia đình, sẵn sàng ứng phó những đợt ngập sắp tới.

“Hơn nửa đời người sống ở khu vực này rồi, nên tôi chẳng lạ gì. Trước kia, khi chưa nâng đường và xây dựng bờ kè, thì chuyện sáng đi làm, tối về đã thấy nước ngập đến thành giường là bình thường. Giờ, nhà nào cũng làm cốt nền cao lên, nếu không nâng được nữa thì sẽ làm bờ bằng gạch. Hơn nữa, lúc nào trong nhà cũng phải có chiếc máy bơm, phòng khi nước lớn tràn vào nhà, thì sẽ dùng để bơm ra ngoài”, ông Phú nói.

Không chỉ nhà ông Phú, mà hầu như nhà nào trong khu phố cũng bị nước “ghé thăm”, nhưng bị ảnh hưởng nhiều nhất có lẽ là những hộ kinh doanh ở mặt đường.

Sau một lần ngập, các loại vật liệu như xi măng, bột bả, thước cuộn, máy khoan, cắt... tại cửa hàng kinh doanh vật liệu xây dựng của gia đình chị Huỳnh Thị Thảo nằm ngay gần chân cầu Kênh Ngang số 3 (phường 15, quận 8) bỗng trở thành phế liệu. Ước tính, số tiền bị thiệt hại khoảng 50 triệu đồng.

“Tôi về đây kinh doanh đã hơn 20 năm. Mỗi khi trời mưa lớn, cộng thêm triều cường, thì nước dâng rất nhanh, hàng quán, đồ đạc trong nhà bị ngập hết. Thậm chí, có lần, gia đình tôi còn phải cho bọn trẻ nghỉ học 3 ngày vì ngập quá, không di chuyển được”, chị Huỳnh Thảo nói. Sau đó, chị dẫn chúng tôi vào trong nhà, chỉ tay vào ổ điện ngay gần chân tường đã được tháo bung và cho biết, gia đình phải di chuyển vị trí ổ điện lên cao vì sợ nước tràn vào sẽ rất nguy hiểm.

Nói đến ngập lụt do triều cường hay mưa lớn tại TP.HCM, không thể không nhắc tới những tuyến đường như Trần Xuân Soạn (quận 7), Nguyễn Văn Hưởng (quận 2), Nguyễn Hữu Cảnh (quận Bình Thạnh), Tôn Thất Thuyết (quận 4)... Đây được coi là những “điểm đen”, vì thường xuyên chìm trong “biển nước”.

Đặc biệt, khu Thảo Điền (quận 2) được mệnh danh là “khu nhà giàu” của TP.HCM, nhưng cũng thường xuyên phải chịu cảnh ngập nước.

Một “khu phố nhà giàu” nữa cũng sống khổ vì ngập là tuyến đường Nguyễn Hữu Cảnh (quận Bình Thạnh). Nơi đây tập trung nhiều [dự án](#) căn hộ cao cấp, nhưng lại là điểm nóng ngập lụt.

Theo ghi nhận của phóng viên Báo Đầu tư, tại tuyến đường Nguyễn Hữu Cảnh có khá nhiều cửa hàng bán nội thất cao cấp, dụng cụ đánh golf, sàh giao dịch [bất động sản](#)..., nhưng việc kinh doanh chưa bao giờ dễ dàng, bởi tuyến đường này thường xuyên biến thành... sông.

Anh An, chủ một cửa hàng trên đường Nguyễn Hữu Cảnh cho biết, các chủ cửa hàng ở khu vực này đã quá quen với cảnh ngập nước. Người dân cũng không lấy làm lạ khi thấy cảnh người đi đường cố gắng lội nước, hay hàng dài xe mô-tô chết máy nối đuôi nhau đẩy bộ.

“Cuộc rượt đuổi” chưa có hồi kết

Để khắc phục tình trạng ngập lụt, thời gian qua, TP.HCM đã chi kinh phí rất lớn để nâng cấp nhiều tuyến đường, nhưng tình hình chưa mấy cải thiện.

Tại “rón ngập” ở đường Nguyễn Hữu Cảnh, dù đã bố trí máy bơm công suất lớn, nâng đường lên khá cao, nhưng ngập vẫn hoàn ngập. Đáng nói hơn, nhiều tuyến đường được mở rộng, nâng cấp, lắp đặt ống thoát nước khẩu độ lớn, nhưng mưa xuống vẫn ngập tứ bề, thậm chí nước rút còn chậm hơn lúc chưa làm đường, trong đó, có đường Nguyễn Văn Quá (quận 12).

Thêm một trường hợp khác, đó là đường Huỳnh Tấn Phát (quận 7), đã được Sở Giao thông - Vận tải TP.HCM thực hiện cải tạo, nâng cấp thêm 20 - 30 cm vào tháng 3/2018 với kinh phí hàng trăm tỷ đồng.

Kết quả ra sao? “Con đường này đã được nâng lên, nhưng cứ triều cường hay mưa lớn là nước lại ngập đường, rồi tràn vào nhà. Đò đặc lúc nào cũng phải kê cao để hạn chế thiệt hại”, anh Tuấn, một hộ dân tại đường Huỳnh Tấn Phát nói. Anh còn ví von, từ khi tuyến đường này được [đầu tư](#) nâng nền, nhà dân ở đây đều trở thành “điểm chứa nước” mỗi khi trời mưa hay triều cường, vì nền nhà thấp hơn mặt đường, có nơi gần nửa mét. Mới đây, cũng tại con đường này, TP.HCM lại tiếp tục khởi công Dự án Xây dựng hệ thống thoát nước và cải tạo mặt đường Huỳnh Tấn Phát, đoạn từ cầu Phú Xuân đến phà Bình Khánh (khoảng 5 km) với tổng kinh phí gần 300 tỷ đồng nhằm chống ngập nước trên tuyến đường này. Dự kiến, Dự án hoàn thành vào đầu mùa mưa năm 2021.

Trước đó, tháng 9/2018. TP.HCM đầu tư xây dựng đường Liên Phường (quận 9) với số vốn hơn 303 tỷ đồng, mục tiêu là mở rộng và chống ngập. Hiện tại, dự án này đã hoàn

thành hơn 70% khối lượng, nhưng chỉ cần một cơn mưa vừa, đường Liên Phường, đoạn giáp đường Đỗ Xuân Hợp (quận 9) lại thành... ao nước, khiến người dân vô cùng khổ. Nguyên nhân được xác định là còn vướng mặt bằng 2 đoạn (đoạn đầu đường Đỗ Xuân Hợp và giáp đường Bưng Ông Thoàn do trùng ranh, chưa thể tiếp tục thi công). Đó là chưa nói, đoạn được nâng cấp không ngập, nhưng lại gây lụt lội cho các đoạn đường nối với nó.

Tại quận 6, đường Kinh Dương Vương sau khi được đầu tư hơn 800 tỷ đồng để nâng lên, đã không còn ngập như trước. Thay vào đó, nước lại chảy vào các con hẻm xung quanh. Sau khi người dân phản ánh, chính quyền lại tiếp tục nâng một số hẻm để chống ngập. Kết quả là, đường cũng chưa hết ngập, còn nhiều hộ dân thì “tiến thoái lưỡng nan”, sống trong cảnh “nhà như hầm”.

Để không bị nước tràn vào nhà, nhiều gia đình chấp nhận tốn kém để nâng nền nhà lên cho bằng hoặc cao hơn mặt đường. Thế nhưng, đường không chỉ được nâng một lần. Nền nhà vừa nâng lên được một thời gian, thì đường lại được nâng cao hơn nữa. Đã có không ít trường hợp, sau nhiều lần nâng cấp, nền nhà gần chạm nóc, không thể nâng tiếp được nữa, nên đành phải xây thêm tầng.

Ông Thiêm, chủ một căn nhà trong hẻm 97 (đường Kinh Dương Vương) tâm sự, “cuộc rượt đuổi” nâng đường để chống ngập - nâng nền nhà để bằng đường giống như câu chuyện Sơn Tinh - Thủy Tinh vậy, không biết đến bao giờ mới có hồi kết. Đành rằng, đường ngập thì phải nâng lên, nhưng người dân thì không phải ai cũng đủ tiền, đủ điều kiện để cứ lâu lâu lại phải nâng nền nhà. Do đó, rất nhiều người đành chấp nhận sống chung với ngập.

Lỗi tại... mưa lớn

Sở Xây dựng TP.HCM cho biết, từ đầu năm đến nay, tại TP.HCM có 3 trận mưa lớn trên diện rộng, trong đó, có trận mưa với vũ lượng hơn 112 mm, diễn ra trong vòng chưa đầy 2 giờ, vượt tần suất thiết kế, gây quá tải cho hệ thống thoát nước. Vì vậy, khi xảy ra mưa lớn với vũ lượng nói trên, một số tuyến đường như Nguyễn Hữu Cảnh, Điện Biên Phủ, Ung Văn Khiêm (quận Bình Thạnh); Quốc Hương, Nguyễn Văn Hưởng (quận 2); Phan Huy Ích, Phạm Văn Chiêu, Lê Đức Thọ (quận Gò Vấp); Phạm Văn Đồng, Tô Ngọc Vân,

Kha Vạn Cân (quận Thủ Đức); Nguyễn Văn Quá, Lê Văn Lương (quận 12); Hồ Học Lãm (quận Bình Tân)... sẽ ngập 0,1 - 0,3 m.

Từ đầu mùa mưa đến nay, toàn TP.HCM có 22 tuyến đường bị ngập, sau khi mưa tạnh, nước rút khá nhanh. Theo Sở Xây dựng TP.HCM, tình hình trên cho thấy, công tác chống ngập của Thành phố đã có hiệu quả bước đầu, bởi nếu so với thời kỳ năm 2008, khi lượng mưa 112 mm, có đến 126 tuyến đường ngập nặng và phải mất 4 - 5 giờ mới hết ngập nước.

Được biết, giai đoạn 2016 - 2020, TP.HCM đặt mục tiêu giải quyết dứt điểm tình trạng ngập nước tại lưu vực trung tâm và một phần của 5 lưu vực ngoại vi (Bắc, Tây, Nam, một phần Đông Bắc, Đông Nam) rộng 550 km² với khoảng 6,5 triệu dân.

Đến nay, TP.HCM đã giải quyết ngập ở 25/36 tuyến đường trục chính, đạt gần 70% chỉ tiêu giai đoạn 2016 - 2020. Đối với các tuyến hẻm, các quận - huyện, đã hoàn thành 179/179 tuyến hẻm ngập, đạt 100% so với chỉ tiêu. Ngoài ra, Thành phố đã hoàn thành thêm 1.164 tuyến hẻm kết hợp chỉnh trang, kết nối đồng bộ hệ thống thoát nước chính.

Đối với các tuyến đường trục chính bị ngập do triều, dự kiến đến cuối năm 2020, Thành phố sẽ xóa ngập ở 9/9 tuyến đường (Lương Định Cửa, Nguyễn Văn Hưởng, xa lộ Hà Nội, Huỳnh Tấn Phát, Lê Văn Lương, Trần Xuân Soạn, tỉnh lộ 10, Đường 26 và quốc lộ 50), đạt 100% chỉ tiêu giai đoạn 2016 - 2020.

(Còn tiếp)

Kỳ họp 17 HĐND TP.HCM: Nóng chuyên ngập lụt, vi phạm trật tự xây dựng

Sáng 7/12, kỳ họp thứ 17 HĐND TP.HCM khóa IX đã chính thức khai mạc nhằm đánh giá lại tình hình triển khai thực hiện các nhiệm vụ trong năm 2019 và...

[Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 1: TP.HCM mùa... nước nổi \(baodautu.vn\)](#)

Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 2: Ngàn tỷ chống ngập, nước vẫn dềnh

[Ngô Nguyên - Việt Dũng](#) - 09/07/2020 08:39

Hơn 5.400 tỷ đồng ngân sách đã được chi cho 44 dự án chống ngập tại TP.HCM trong 4 năm qua, nhưng “đến hẹn lại lên”, người dân Thành phố vẫn khốn khổ vì ngập lụt.

TIN LIÊN QUAN

- [Kỳ họp 17 HĐND TP.HCM: Nóng chuyên ngập lụt, vi phạm trật tự xây dựng](#)

Đã đến lúc, TP.HCM phải xem xét lại và quyết liệt thực hiện các giải pháp chống ngập.

Bài 2: Ngàn tỷ chống ngập, nước vẫn dềnh

Đầu tư hơn 5.400 tỷ đồng cho 44 [dự án](#) chống ngập trong giai đoạn 2016 - 2020 và tiếp tục chi thêm hàng ngàn tỷ đồng nữa, nhưng chưa ai khẳng định tình trạng ngập lụt ở TP.HCM có được giải quyết triệt để.

Đoàn xe ách tắc kéo dài vì ngập lụt tại TP.HCM. Ảnh: Lê Toàn

Hiện trạng ngập nước vẫn... rất phức tạp

Trong báo cáo đánh giá tình hình thực hiện kế hoạch [đầu tư](#) công giai đoạn 2016 - 2020 mới đây, UBND TP.HCM cho hay, từ nguồn vốn Trung ương và ngân sách của Thành phố, trong lĩnh vực giảm ngập, TP.HCM đã đầu tư hoàn thành và đưa vào sử dụng 44 dự án với tổng mức đầu tư 5.453 tỷ đồng.

Nhờ vậy, các tuyến đường trước đây được xem là “rốn” ngập của Thành phố như khu vực vòng xoay Cây Gõ, đường 3/2, Lê Hồng Phong, Kỳ Đồng, Trần Quang Khải, Trần Khắc Chân, Hai Bà Trưng, Phan Đình Phùng, Phan Xích Long, Bình Thới, khu vực bến xe Chợ Lớn, đường Nơ Trang Long, Kinh Dương Vương, Lê Lai, Nguyễn Biểu... đã không còn tình trạng ngập. Đến hết năm 2019, TP.HCM đã giải quyết được 22/37 tuyến đường ngập, đạt 59,46% so với chỉ tiêu đề ra giai đoạn 2016 - 2020.

Trong năm 2020, nhiều dự án ngăn triều, chống ngập do mưa tại TP.HCM sẽ đồng loạt được triển khai hoặc hoàn thành.

Đơn cử, dự án có vốn đầu tư gần 10.000 tỷ đồng do Trungnam Group làm chủ đầu tư sẽ hoàn thành vào tháng 10/2020 giúp kiểm soát ngập do triều ở các sông, kênh lớn và nhiều đoạn đê nhằm phân nào không chế con nước triều cường, chủ động ứng phó với biến đổi khí hậu cho vùng diện tích 750 km² với khoảng 6,5 triệu dân thuộc khu bờ hữu sông Sài Gòn.

Cùng với đó, Dự án Kiểm soát triều bờ tả sông Sài Gòn (từ rạch Cầu Ngang đến Khu đô thị Thủ Thiêm) hiện đã đạt 90% khối lượng, dự kiến hoàn thành trong năm nay, sẽ giúp chống nước tràn do lũ từ thượng nguồn và ngăn triều cường, bảo vệ 1.600 ha đất đô thị, dân số khoảng 25.000 người.

Ngoài ra, trong năm 2020 và 2021, TP.HCM sẽ khởi công và hoàn thành nhiều dự án chống ngập do mưa, gồm: Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước đường Tân Quý, quận Tân Phú (từ Gò Dầu đến Tân Hương) khởi công quý III và hoàn thành trong quý IV/2020; Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước đường Trương Công Định, quận Tân Bình (từ Trường Chinh đến Âu Cơ) khởi công và hoàn thành trong quý IV/2020.

Trong danh sách này, còn có Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước đường Bàu Cát, quận Tân Bình (từ Trương Công Định đến Võ Thành Trang) khởi công trong quý IV/2020 và hoàn thành trong năm 2021; Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước đường Lê Đức Thọ, quận Gò Vấp (từ Phạm Văn Chiêu đến cầu Cụt) và Dự án cải tạo hệ thống thoát nước đường Phạm Văn Chiêu, quận Gò Vấp (từ Lê Đức Thọ đến Thống Nhất) sẽ khởi công và hoàn thành trong năm 2021; Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước khu vực chợ Thủ Đức khởi công và hoàn thành trong năm 2021; Dự án Hệ thống thoát nước đường Quang Trung (từ đường Phạm Văn Chiêu đến cầu Chợ cầu) khởi công năm 2021; Dự án Cải tạo hệ thống thoát nước đường Bạch Đằng, quận Bình Thạnh (từ đường Xô Viết Nghệ Tĩnh đến cầu mới Bạch Đằng) cũng được khởi công và hoàn thành năm 2021.

Theo Sở Xây dựng TP.HCM, giai đoạn 2016 - 2020, dù đạt được nhiều hiệu quả, nhưng hiện trạng ngập nước tại TP.HCM vẫn rất phức tạp. Trong thời gian tới, Thành phố tiếp tục phải đối mặt với những thách thức trong công tác chống ngập như tốc độ đô thị hóa nhanh, mặt đất tiếp tục lún và đặc biệt là biến đổi khí hậu. Vì vậy, khả năng kiểm soát ngập 100% là điều khó có thể thực hiện được.

Tiếp tục... đỡ tiền

Tháng 5/2020, Viện McKinsey Global công bố nghiên cứu cảnh báo, nguy cơ ngập lụt tại TP.HCM có thể tăng gấp 10 lần cho đến năm 2050 nếu các hoạt động [kinh tế](#) và xây dựng hạ tầng diễn ra quá mức. Tình trạng ngập lụt tại TP.HCM hiện nay so với 30 năm trước sẽ gây thiệt hại về hạ tầng nhiều gấp 20 lần và có nguy cơ tạo ra phản ứng dây chuyền gấp 20 lần. Nhiều dự án lớn đang được triển khai bao gồm hệ thống tàu điện ngầm, các dự án năng lượng mới, xử lý nước thải, trung tâm dữ liệu... sẽ là những tài sản đáng giá có thể đối mặt với thiệt hại. Trong trường hợp xấu nhất là nước biển tăng tới mức 180 cm cho đến cuối thế kỷ 21, thì 2/3 Thành phố có nguy cơ đối mặt với trận ngập lịch sử. Ngoài ra, hệ thống tàu điện có thể buộc phải ngưng hoạt động với 60% số trạm không sử dụng được. Tổn thất về [bất động sản](#) cũng sẽ lên đến 18 tỷ USD... TP.HCM đã đổ hàng ngàn tỷ đồng mà không thể kỳ vọng giải quyết dứt điểm ngập lụt, song việc đầu tư vẫn không thể dừng lại.

Minh chứng, mới đây, lãnh đạo TP.HCM đã cơ bản đồng ý với nhiều định hướng trong Đề án Chống ngập và xử lý nước thải tại TP.HCM giai đoạn 2020 - 2045, cùng Kế hoạch Chống ngập và xử lý nước thải giai đoạn 2020 - 2030 do Sở Xây dựng trình.

Theo Đề án này, giai đoạn 2020 - 2025, TP.HCM sẽ thực hiện các dự án như nâng cấp, cải tạo hệ thống thoát nước giải quyết 15 tuyến đường ngập do mưa còn lại; xây mới, hoàn thiện hệ thống thoát nước, đặc biệt là khu vực phía Đông Thành phố; nạo vét các trục tiêu thoát nước lớn nhằm tăng cường khả năng thoát nước cho khu vực trung tâm; nạo vét, cải tạo môi trường, xây dựng hạ tầng ven rạch Xuyên Tâm (quận Bình Thạnh và Gò Vấp); xây dựng hệ thống thoát nước lưu vực Tây Sài Gòn và lưu vực Tham Lương - Bến Cát.

Tiếp đó, giai đoạn 2026-2030, TP.HCM sẽ thực hiện các dự án dự báo, kiểm soát ngập để chủ động ứng phó với tình hình biến đổi khí hậu. Đồng thời, Thành phố sẽ xây mới, hoàn thiện hệ thống thoát nước theo quy hoạch; đầu tư hoàn thiện các dự án nạo vét trục thoát nước chính, chỉnh trang đô thị, xây dựng nhà máy xử lý nước thải sinh hoạt tại các lưu vực dân cư đông như Bắc Sài Gòn, Tây Sài Gòn, Nam Sài Gòn...

Xã hội hóa đầu tư chống ngập: Còn lắm gian nan

Nếu tiếp tục đổ tiền từ ngân sách... xuống nước, sẽ tăng thêm gánh nặng đè lên vai người dân. Vậy đâu là giải pháp cho công tác phòng, chống ngập lụt ở TP.HCM?

Mới đây, trao đổi với báo chí khi khảo sát Dự án Ngăn triều do Trungnam Group làm chủ đầu tư, ông Võ Văn Hoan, Phó chủ tịch UBND TP.HCM nhấn mạnh: “Tìm cách xã hội hóa, tìm cơ chế tư nhân tham gia, Nhà nước thanh toán. Đó là cách để chúng ta có những dự án chống ngập lớn như dự án ngăn triều 10.000 tỷ đồng”.

Trao đổi về hình thức xã hội hóa các dự án chống ngập, ông Nguyễn Tâm Tiến, Tổng giám đốc Trungnam Group cho biết, giai đoạn I Dự án của Trungnam Group được đầu tư theo hình thức đối tác công tư (PPP), cụ thể là xây dựng - chuyển giao (BT). Đây là hình thức đầu tư phối hợp giữa khối [doanh nghiệp](#) tư nhân và Nhà nước, đã được triển khai ở nhiều quốc gia, đảm bảo lợi ích hài hòa của cả 2 bên.

“Nhà nước mời doanh nghiệp cùng làm, thì cần có hành lang pháp lý rõ ràng”, ông Tiến đề xuất.

Sở dĩ Tổng giám đốc Trungnam Group đề cập điều này, theo tìm hiểu của phóng viên Báo Đầu tư, xuất phát từ thực tế, TP.HCM chưa thực sự có chính sách đồng bộ với Dự án Ngăn triều đảm bảo lợi ích của đôi bên, để Dự án có thể triển khai đúng hạn.

Cụ thể, theo kế hoạch ban đầu, dự án này dự kiến hoàn thành vào tháng 4/2018, nhưng sau đó phải ngừng thi công và điều chỉnh thời gian hoàn thành đến tháng 6/2019 do nhiều vướng mắc liên quan việc tái cấp vốn. Tái khởi động vào tháng 2/2019, chủ đầu tư cam kết hoàn thành Dự án vào cuối năm 2019, đưa vào vận hành trong quý I/2020 nếu được bàn giao mặt bằng trong tháng 6/2019. Tuy nhiên, do mặt bằng sạch không được bàn giao đúng hạn trước ngày 30/6/2019, nên buộc Dự án phải lùi đích tới tháng 10/2020.

Tổng vốn đầu tư của Dự án không được tăng, nhưng chi phí nhân công, vật tư... tất yếu tăng vọt theo thời gian chậm trễ của tiến độ. Vậy, ai sẽ bù đắp cho nhà đầu tư, bù đắp bằng cách nào theo cơ chế đã quy định?

Trong khi đó, từ năm 2016, HĐND TP.HCM đã ban hành nghị quyết cho phép chuyển đổi các dự án từ đầu tư công bằng vốn ngân sách sang hình thức PPP nếu mời gọi được đối tác. Ông Võ Văn Hoan cũng đã thẳng thắn nhìn nhận, mặc dù các quy định pháp lý đã đầy đủ, nhưng việc triển khai thực hiện dự án PPP không dễ dàng, vì từng khâu trong các quy định/giai đoạn đều đang tồn tại những lỗ hổng pháp lý cần khắc phục.

Nhiều sở, ngành bác đề xuất “không hết ngập, không lấy tiền”

Vừa qua, Sở Xây dựng TP.HCM báo cáo UBND TP.HCM tổng hợp ý kiến của các cơ quan về đề xuất chống ngập cho đường Nguyễn Văn Quá, đường Phan Huy Ích và kênh Tham Lương bằng đập sà lan di động cỡ máy bơm công suất lớn của Công ty CP Tập đoàn công nghiệp Quang Trung (Công ty Quang Trung) theo hình thức thuê dịch vụ trọn gói với cam kết “không hết ngập, không lấy tiền”.

Theo đó, Liên hiệp Các hội Khoa học và Kỹ thuật TP.HCM, Sở Xây dựng, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Giao thông - Vận tải... đều cho rằng, giải pháp này có thể gây xung đột với các vấn đề khác như giao thông thủy, sạt lở, môi trường. Việc sử dụng hệ thống sà lan di động lắp đặt bơm công suất lớn tại điểm đầu và điểm cuối kênh Tham Lương khiến các phương tiện thủy không thể lưu thông trên tuyến; việc ngăn chặn dòng chảy, sử dụng bơm về 1 hướng gây chuyển hướng dòng chảy, trong khi chưa xác định rõ hướng tiêu thoát nước cũng như khảo sát cao độ địa hình của khu vực gây ảnh hưởng đến các dự án chống ngập khác đang triển khai thực hiện, trong khi kênh Tham Lương là trục tiêu thoát nước chính của phía Bắc TP.HCM, đảm nhiệm tiêu thoát nước cho 6 quận, huyện (Bình Thạnh, Gò Vấp, Tân Bình, Hóc Môn, Bình Tân, Bình Chánh).

Hơn nữa, Công ty Quang Trung là doanh nghiệp được TP.HCM thuê 14,2 tỷ đồng/năm đầu tư máy bơm chống ngập công suất lớn để chống ngập cho đường Nguyễn Hữu Cảnh, nhưng đến nay, đường Nguyễn Hữu Cảnh mới chỉ giảm ngập, chứ không hết ngập.

(Còn tiếp)

[Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 2: Ngàn tỷ chống ngập, nước vẫn dềnh \(baodautu.vn\)](http://baodautu.vn)

Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 3: Kế sách điều trị

[Ngô Nguyên - Việt Dũng](#) - 11/07/2020 09:00

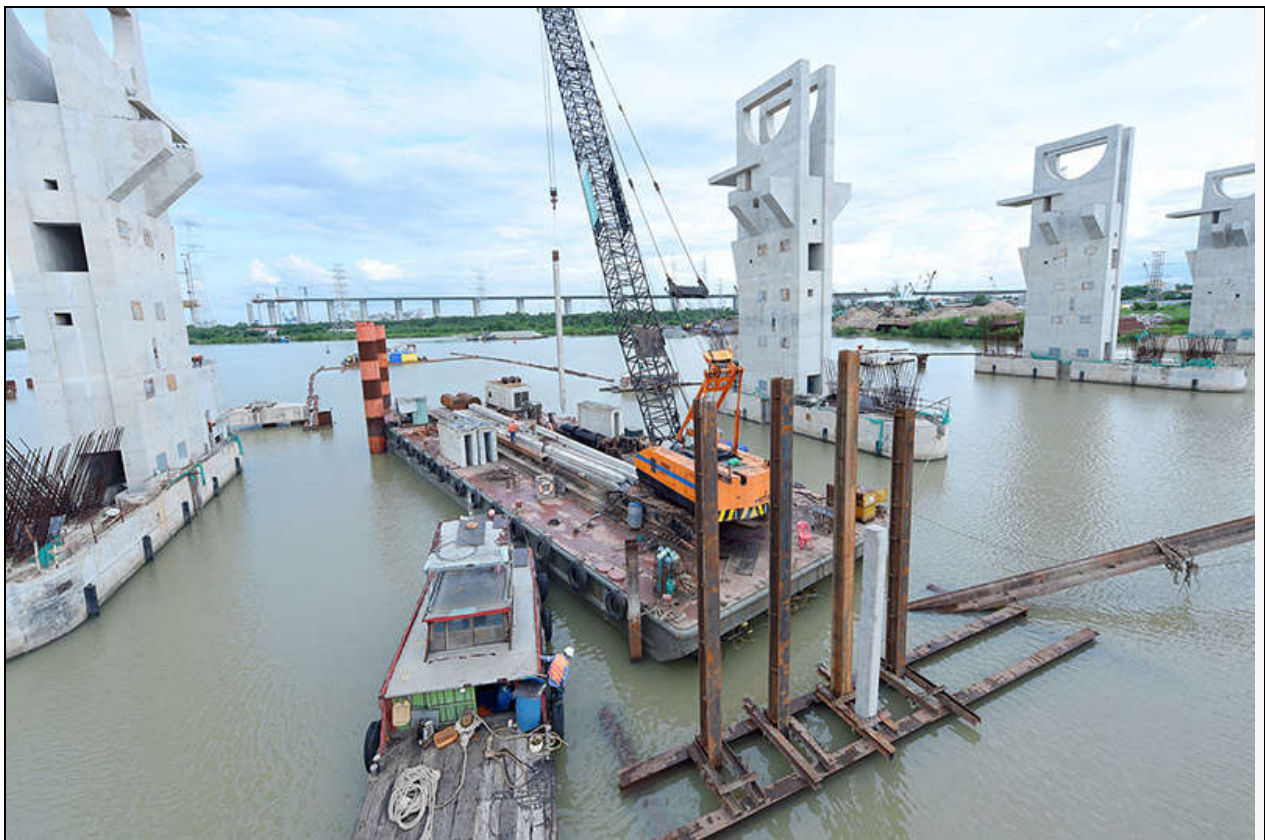

Hơn 5.400 tỷ đồng ngân sách đã được chi cho 44 dự án chống ngập tại TP.HCM trong 4 năm qua, nhưng “đến hẹn lại lên”, người dân Thành phố vẫn khốn khổ vì ngập lụt.

TIN LIÊN QUAN

- [Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 1: TP.HCM mùa... nước nổi](#)

Đã đến lúc, TP.HCM phải xem xét lại và quyết liệt thực hiện các giải pháp chống ngập.

[Dự án](#) của Trung Nam Group - một trong những hệ thống ngăn triều giảm ngập tại TP.HCM.

Bài 3: Kế sách điều trị

“Mồ xẻ”, chỉ rõ căn nguyên khiến ngập lụt trở thành “bệnh kinh niên”, các chuyên gia đã đưa ra nhiều kế sách, giải pháp trước mắt và lâu dài để TP.HCM kiểm soát, [đầu tư](#) phòng chống ngập lụt hiệu quả.

Hệ thống thoát nước “gánh” 5 lần quy mô thiết kế

Một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng ngập lụt do triều cường hay mưa lớn tại TP.HCM được ông Đỗ Tấn Long, Phó giám đốc Trung tâm Quản lý hạ tầng kỹ thuật TP.HCM thẳng thắn chỉ ra, là hệ thống thoát nước của Thành phố chỉ đáp ứng quy mô 2 triệu dân. Trong khi đó, dân số đã tăng gấp

5 lần và khối lượng cống thoát nước chỉ đạt gần 70% so với yêu cầu. Chưa kể, hệ thống cống đã xuống cấp, biến dạng và không đồng bộ khi đầu nối ở cửa xả, lòng rạch bị bồi lắng và trữ nước rất kém.

Theo ông Long, để từng bước giải quyết tình trạng ngập, thời gian qua TP.HCM đã triển khai thực hiện các dự án thuộc 2 quy hoạch chính là Quy hoạch Tổng thể hệ thống thoát nước TP.HCM đến năm 2020 (được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 752/QĐ-TTg, ngày 19/6/2001) và Quy hoạch Thủy lợi chống ngập úng khu vực TP.HCM (được phê duyệt tại Quyết định số 1547/QĐ-TTg ngày 28/10/2008).

Tuy nhiên, trong quá trình triển khai, nổi lên 2 vấn đề vướng mắc là nguồn vốn và điều chỉnh cục bộ quy hoạch. Cụ thể, 2 quy hoạch nói trên đã thể hiện chi tiết các hạng mục công trình chính, song một số dự án nhỏ, lẻ đã xin điều chỉnh quy hoạch cục bộ, làm thay đổi một phần quy hoạch, gây khó khăn trong quá trình triển khai thực hiện. Bên cạnh đó, do nguồn vốn không đủ đáp ứng, nên các dự án không thể hoàn thành theo kế hoạch đã đề ra.

Ngoài ra, tình trạng xả rác, lấn chiếm hệ thống thoát nước làm tắc nghẽn dòng chảy cũng ảnh hưởng rất lớn tới công tác chống ngập.

PGS-TS, kiến trúc sư Lưu Đức Cường, Viện trưởng Viện Quy hoạch đô thị và nông thôn quốc gia (Bộ Xây dựng) cũng nhấn mạnh, một trong những nguyên nhân chủ yếu gây ngập lụt tại TP.HCM là do thiếu đầu tư đồng bộ cho hệ thống thoát nước đô thị để đáp ứng tốc độ đô thị hóa.

Điển hình là sự phát triển mạnh dự án nhà ở về phía Nam TP.HCM trên nền đất yếu và thấp, hay sự phát triển tự phát hai bên bờ sông Sài Gòn về phía thượng lưu đã khiến hàng ngàn héct-a chứa nước bị biến mất.

Việc gia tăng diện tích bề mặt bị bê tông hóa không chỉ làm tăng lượng nước mưa chảy trên bề mặt vì không thể thấm xuống lòng đất, làm giảm lượng nước ngầm và gây lún cho đô thị, mà còn tạo ra hiệu ứng đảo nhiệt, làm gia tăng cả về số lượng và quy mô những cơn mưa nhiệt đới trong khu vực.

Cần khoảng 1,26 tỷ USD cho dự án chống ngập.

Ông Carel Richter, Tổng lãnh sự Vương quốc Hà Lan tại TP.HCM

Chính quyền TP.HCM đã “đặt hàng” các chuyên gia Hà Lan giải pháp đối phó với tình trạng ngập.

Cụ thể, đề xuất của các chuyên gia Hà Lan gồm 2 thành phần.

Thứ nhất, thiết kế và xây dựng một tuyến đê đa chức năng và kênh thoát nước tại các điểm nóng thường bị ngập hoặc có nguy cơ ngập trong tương lai. Phía dưới tuyến đê sẽ xây dựng các dự án thương mại như bãi đỗ xe, cửa hàng, dịch vụ giải trí để bù chi phí cho nhà đầu tư và thực hiện các hoạt động vận hành, bảo dưỡng.

Thứ hai, xây hồ chứa nước rộng 200 ha để chứa nước mưa cho toàn Thành phố. Hồ này sẽ tạo ra một hệ sinh thái động thực vật phong phú. Đi kèm với đó là các dịch vụ vui chơi giải trí, du lịch để tạo nguồn thu, trang trải chi phí bảo vệ và duy trì công trình.

Chúng tôi dự tính cần khoảng 1,26 tỷ USD để thực hiện dự án này. Về phương án huy động vốn, chúng tôi đề xuất thực hiện theo phương thức PPP. Trong đó, đối tác tư nhân sẽ thiết kế, vận hành, xây dựng và bảo trì các công trình phòng chống ngập; chính quyền ban hành các chính sách và cơ chế để đảm bảo thu nhập của các nhà đầu tư một cách công bằng, minh bạch.

Hiện chúng tôi đã sẵn sàng xúc tiến dự án với đối tác để hoàn thành nghiên cứu tiền khả thi vào cuối năm nay. Giai đoạn tiếp theo của dự án (nghiên cứu khả thi) sẽ mất thêm 2 năm nữa để hoàn thành và sau đó có thể đưa vào xây dựng.

Trong khi tốc độ bê tông hóa tại khu vực ngoại thành ngày càng nhanh, thì tại khu vực nội thành, hệ thống tiêu thoát nước cũ kỹ, hư hỏng, không hoặc chưa được duy tu, bảo dưỡng, nạo vét thường xuyên hoặc chưa hoàn chỉnh..., nên chỉ cần một trận mưa là gây ngập úng nhiều khu vực của Thành phố.

Cả ông Cường và ông Long đều cho rằng, để xây dựng mới, cải tạo, nâng cấp hệ thống tiêu thoát nước của TP.HCM, cần có nguồn vốn lớn. Vì vậy, phải huy động nguồn vốn từ nhiều phía

để đầu tư tập trung hoàn chỉnh mạng lưới thoát nước đầu nối từ hẻm nhỏ ra hẻm lớn và thông ra các tuyến đường, không chỉ đáp ứng quy mô dân số ở thời điểm hiện tại, mà phải có tầm nhìn xa hơn. Đồng thời, cần chấn chỉnh ngay và hạn chế lấp kênh, rạch; xử lý nghiêm hành vi vứt rác xuống kênh để bảo đảm dòng chảy được thông suốt; đẩy mạnh xây dựng các cống ngăn triều để hình thành một hệ thống hoàn chỉnh...

Kỳ vọng ở hệ thống đê bao

Bên cạnh lý do đầu tư chưa đồng bộ, ông Võ Kim Cương, nguyên Phó kiến trúc sư trưởng TP.HCM còn chỉ ra nguyên nhân khiến TP.HCM ngập kéo dài là do 2 giai đoạn đầu tư phòng chống ngập lụt, thay vì đồng bộ, thì lại được triển khai ở 2 dự án tách rời nhau.

Đợt đầu tư đầu tiên, theo ông Võ Kim Cương, đã được triển khai cách đây hơn 10 năm và rất tốn kém, nhưng chỉ làm hệ thống cống cho nước tự chảy, chứ không tính tới phương án đê bao cho tình huống nước biển và thủy triều dâng. Hơn nữa, số liệu về cao độ lại tính không đúng với mức thực tế, bởi cột mốc đã bị lún mà không cập nhật chính xác, dẫn tới hàng loạt công trình sau đó dính ngập.

Việc làm đường cũng tương tự. Theo nguyên lý kỹ thuật, thì mặt đường phải cao hơn mực nước cao nhất tối thiểu 50 cm. Nhưng do tính toán không đầy đủ, rồi san lấp mặt bằng không đủ cốt cao độ theo thiết kế, cộng thêm mốc trắc địa bị lún, nên mới có hiện tượng nước từ dưới cống chảy ngược lên đường.

Như vậy, phương án thoát nước của đợt đầu tư đầu tiên gần như không đạt yêu cầu.

Lần đầu tư thứ 2 mới đây đang triển khai phương án đê bao và hệ thống cống ngăn triều (Dự án Ngăn triều với vốn đầu tư gần 10.000 tỷ đồng do Trung Nam Group làm chủ đầu tư là điển hình), lại là một phương án mới.

Dù chưa đồng bộ, nhưng ông Cường cho rằng, đầu tư xây dựng đê bao rất cần thiết, thậm chí là yếu tố quyết định hiệu quả chống ngập. “Về mặt kỹ thuật, nếu các hệ thống bên trong không bị hư hỏng, tắc nghẽn, thì khi xây dựng xong đê bao này sẽ làm cho mực nước ở các kênh rạch thấp xuống, nước trong thành phố có thể chảy ra được. Vì vậy, tôi rất hy vọng hệ thống đê bao sẽ “cứu vãn” cả chi phí đã đầu tư trong giai đoạn đầu”, ông Cường nói.

Kiểm soát phát triển đô thị

Không phủ nhận hiệu quả từ giải pháp xây dựng đê bao hay hệ thống cống tiêu thoát nước, nhưng PGS-TS, kiến trúc sư Lưu Đức Cường cho rằng, trong điều kiện [kinh tế](#) và nguồn lực hạn chế như hiện nay, không thể triển khai toàn diện và kịp thời các giải pháp này. Do vậy, cần phải có giải pháp quản lý đô thị để hỗ trợ những giải pháp truyền thống, nhằm làm chậm dòng chảy tràn, gia tăng không gian điều tiết, giảm sụt lún...

Theo đó, phải kiểm soát phát triển đô thị hợp lý; khuyến khích phát triển đô thị tại khu vực có địa hình cao như khu vực đô thị trung tâm hiện hữu và hướng Bắc, Tây Bắc gắn với Củ Chi, Hóc Môn, dọc Quốc lộ 22... Tuy nhiên, nếu xét về hiệu quả đầu tư, thì đây lại là khu vực kém hấp dẫn so với các hướng khác, nên cần có cơ chế để khuyến khích.

Cùng với đó, cần siết chặt và kiểm soát đối với khu vực đô thị hóa có địa hình thấp như hướng Đông Bắc (quận 2, 9, Thủ Đức); hướng Tây Nam dọc Quốc lộ 1 (quận Bình Tân, huyện Bình Chánh; hướng Nam, Đông Nam tiến ra biển (huyện Nhà Bè, Bình Chánh, Cần Giờ).

Việc phát triển tại các khu vực này cần được thiết kế, quy hoạch hợp lý để loại bỏ những nguyên nhân gây ngập lụt như hiện nay. Riêng đối với những khu vực đất trũng, thấp, cần đặc biệt quan tâm đến tác động môi trường, tính khả thi và hiệu quả đầu tư.

Để kiểm soát phát triển đô thị hợp lý, theo ông Cường, TP.HCM cần quy định diện tích bề mặt tự nhiên tối thiểu trong mỗi lô đất, yêu cầu các công trình lớn phải có bề mặt chứa nước mưa, xây dựng “vĩa hè xanh”, xây dựng các điểm trữ nước tạm thời khi có mưa lớn; sử dụng những không gian xanh chưa bị đô thị hóa ven sông để mở rộng lòng sông hoặc xây dựng những công viên có khả năng chứa nước.

Đặc biệt, TP.HCM phải kiên quyết chống hiện tượng xây dựng tự phát trên đất ven nội thành và dọc các tuyến đường ngoại thành; chỉ phát triển đô thị trên quỹ đất đã được dự trữ theo quy hoạch.

Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 2: Ngàn tỷ chống ngập, nước vẫn dềnh

Hơn 5.400 tỷ đồng ngân sách đã được chi cho 44 dự án chống ngập tại TP.HCM trong 4 năm qua, nhưng “đến hẹn lại lên”, người dân Thành phố vẫn...

[Phòng chống ngập lụt ở TP.HCM: Đầu tư từ đâu? - Bài 3: Kế sách điều trị \(baodautu.vn\)](#)